

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

A választói jog reformja.

VIII.

A fegyelmi felelősség.

Egy választási törvény sem mellőzheti a fegyelmi felelősség megállapítását. Erre nézve az Andrássy-féle javaslat a régi választási törvények nyomán halad.

A választók összeírásánál, a névjegyzékek elkészítésénél, kiigazításánál és megőrzésénél, az országgyűlési képviselők és az ösválasztói megbízottak választásánál közreműködő esküt tett minden közeg ellen, ha az a törvényt akár cselekvése, akár mulasztása által megsérti, az esetleges büntetőjogi következményeken kívül, fegyelmi eljárásnak van helye. (124. §.)

Hogy melyek azok a büntetőjogi következmények, a miket az eljáró közegek törvénysértése maga után von, azt egy külön törvény fogja megállapítani. A jelen javaslat ugyanis erre vonatkozólag ezt mondja: A polgárok választói joga ellen elkövetett büntetendő cselekményekről, továbbá a képviselő választások érvényessége feletti bíraskodásról külön törvény rendelkezik. (145. §.)

Valószínűleg mindkét tekintetben, úgy a büntetőjogi következményekre, mint az érvényesség feletti bíraskodásra nézve

érvényben marad az 1899. XV. t. cikk, ami pedig nem kívánatos.

Az 1899. XV. t. cikk régibb törvényeink alapján egyfelől olyan széles jogkörrel ruházta fel a választásnál eljáró közegeket, különösen a választási elnököt, a minő azt rendezett jogviszonyok között semmiképp sem illetheti meg; másrészt a büntetőjogi felelősséget laza határvonalakkal veszi körül.

Minő jogi felelősség az, a melynek keretei között olyan választásokat lehet rendezni, mint a milyenek voltak például itt Nyitramegyében az 1905-iki választások Privigyén és Galgócson? Minő biztosítéka van a polgári szabadságnak, a választói joggyakorlatnak ott, a hol a törvény szabad kezét enged az eljáró közegeknek arra nézve, hogy bárkit lecsukathassanak, a szavazókat nyomorgathassák s ezer ürügy alatt szavazataikat eldobjassák? Ha az egész országban több példának nem volna a szabadon tomboló hivatalos önkényre vonatkozólag, csak ez a kettő, már ez is világossá tenné azt, hogy eddigi törvényeink a választásnál a polgárok szabadságát és a választók jogát nem biztosítják.

Pedig ez egy igen mély kútfeje közállapotaink jelenlegi nyomorúságának. A választási eljárás körül elkövetett vissza-

élések lobbantották fel a nemzetiségi agitáció tüzét, azok mérgeztették el sok vármegyében a közéleti viszonyokat, azok adtak tápot a demokraták által kezdeményezett felforgató mozgalmaknak.

Itt, a mi szűkebb hazánkban, Nyitramegyében is, a választási atrocitásokba nyúlik vissza közállapotaink felforgatásának a gyökere. Ha nincs sem bizalom, sem béke a társadalom és a közigazgatás, a politikai mezők és a hivatalszobák között, annak oka azokban a bűnökben rejlik, melyeket a közigazgatás emberei a választások alkalmával elkövettek.

Jöhetne bárminő kormány, az itt békét nem csinálhatna, a bizalmat a közigazgatás és a társadalom között életre nem kelthetné mindaddig, a míg a régi visszaélések embereit minden befolyásuktól meg nem fosztaná, a vezető pozíciókból el nem távolítaná, a kisebb hatalmaságokat pedig kötelességeik becsületes teljesítésére vas kézzel nem szorítaná.

De nem is csoda, hogy az efféle sebek olyan nehezen hegednek. Ha valaki minket akár csak egyszer is kifosztott, vagy a kifosztásunkhoz közreműködött, ha valaki velünk szemben csak egyszer is zsarnokoskodott, a törvényt megszegte, felrúgta, ahhoz többé bizalmunk nincs és nem is lehet, annak többé nem hiszünk

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Diákkori emlék.

Volt nekem egy óráim
— Olyan régi fajta —
Csak a mutatója
Volt a cifra rajta.
Valamelyik őszim
Lombfűrész munkája,
Ki tudja, hány napig
Fúrta unalmába'.
Egyszer egy kis leány
Emigyen szólt hozzám:
„Holnap ötkor várom...
De ott legyen oszt' ám!”
Igazitom óráim
Mutatóját ötre...
Bár igazítottam
Volna sokkal többre!
Mert az óra késett
S késtem én is szépen...
Soha még diákokot
Nem ért ilyen szegény!

Ó, mit tehettem mást!
Fogtam a vén órát
S falhoz vertem kétszer
Cifra mutatóját!

Ha az Isten tudja...

Egy költő kedvesét
Imádea szerette,
Nevét az égbőltra
Csillagból verette,
De borult éjjelen
Észre ki sem vette,
Hogy ő a kedvesét
Mennyire szerette...
Mint te voltál, Heine,
Okosabb leszek én:
Az égbe hajtatom
A göncöl szekerén
S megmondom az Úrnak,
Megvallom szerelmem,
Hogy az én Ilonám
Mennyire szeretem!
Minek mártánám tollam
Aetna örvényébe?
Minek írnam nevét
A csillagos égre?

Ha az Isten tudja,
Mennyire szeretem,
Tudom, hogy boldog lesz,
Órök lesz szerelmem!

Vissnyovszky Rezső.

Mundi álma.

A megyeház egyik még ki nem takarított, kitarításra váró, nemsokára kitarítandó emeleti maradékszobájába, belép korán reggel, 11 órakor — Kigyur Géza.

Eljött Hozzá! A Főnökhöz! Mundihoz.

Kigyur „Jó reggelt!” turbékol, Mundi kezét nyújt neki. Kacsót szoritanak.

Mundi fölteszi csiptetőjét jól megduzzadt orrának nyergére, jól megnézi Kigyurnak örökké saványuan edes és keserűen mosolygó arcát, és leülteti. Már t. i. Kigyurt, és nem az arcát.

Kigyur gondolja magában; miért ne ültessen ő le, hiszen én eleget ültetem őt fel! Leül. Mundi melleje üllepedik. Előveszi a cigarettákat, és megkínálja Princezassal. Mióta t. i. Mudinak az ur Isten — egy ivánkai pensióba retirált alkotmányhős utján — a surányi földszintről a megyeházi emeletre vitte fel a dolgát, azóta lemondott a

azzal semminő politikai és társadalmi célra szövekezni hajlandók nem vagyunk és nem is lehetünk. Ez annyira természetes dolog, az óvatosság és vigyázatnak olyan ésszerű követelménye, hogy attól eltekinteni a legnagyobb önmérséklet és önmegtartózkodás mellett sincs megenyegedve.

Az ország közbékéjére, a nemzeti-ségi és szociális állapotok gyógyítására nézve — mint ebből az egy példából is látható — mérhetetlen fontosságú, hogy az új választási törvénnyel kapcsolatosan a választó polgárok szabadságát és szavazati jogának gyakorlását szigorú törvényes intézkedések védjék, oltalmazzák. Aki mást polgári jogától, szabadságától megfoszt, bűnhődjék úgy, mint a rabló, vagy mint a fosztogató.

Hogy a kormány a büntetőjogi következményeket megállapító javaslatot eddig be nem terjesztette, az épp olyan hiánya és fogyatkozása az Andrássy-féle javaslatnak, mint a minő hiánya és fogyatkozása annak a választó kerületek beosztását kilátásba helyező javaslat haogatósa. A választási törvények, természetüknél fogva, olyan összefüggő egészet képeznek, hogy az egyes részek jogi helyességéről csak úgy tájékozódhatunk, ha azokat az összképletbe beillesztjük.

Arra azonban már az Andrássy-féle javaslatnak is kiterjedt a figyelme, hogy a fegyveres erő a karhatalom feletti *rendelkezést* a politikai hatósági közegeknek bizottsága. (125. §.)

Nagyon természetes, hogy a politikai hatóságnak meg kell adni a jogot, hogy a csend és rend fentartása és a választói jog szabad gyakorlásának oltalma érdekében a csendőrséget és a fegyveres erőt igénybe vehesse. De a kirendelt karhatalom feletti *rendelkezés* ismét egy olyan magyar különlegesség, melyet már mégis csak ki kellene végre küszöbölünk jogrendszerünkben. A karhatalmi kiren-

deltségnek kell tudnia azt és tudja is, hogy minő intézkedéseket tesz szükségessé a rend fentartása. A kik egész életükön át a rendészet feladataival foglalkoznak, azok talán mégis csak nagyobb képességgel bírnak annak megítélésére, hogy mit követel a közbiztonság, mit a zavartalan rend érdeke, mint az a választási elnök, vagy más közeg, aki rendfentartási funkciót soha életében nem végzett.

Célszerű ujtás ebben az irányban bizony nem válnék jogrendünk kárára, hanem annak előnyére szolgálna.

Adóátengedés a városok javára.

Figyelemre méltó az a munkálat, melyet a városok országgyűlési képviselőinek bizottsága a városok anyagi bajainak orvoslására vonatkozólag kidolgozott. Egyelőre csak a munkálat azon pontjait emeljük ki, amelyekre nézve a kormány hozzájárulása ez idő szerint már biztosítottak tekinthető. A bizottság az átruházási és örökösödési illeték után a városokban mindenütt egyenlő pótleknak a megállapítását és az állami adók egy bizonyos százalékanak a városok javára való átengedését javasolta. A kormány a javaslatot rokonszenvesen fogadta s a miniszterelnök mindjárt részletezte is a dolgot olyképp, hogy az átruházásoknál a városok javára eső illeték-rész egy százalék, az örökösödéseknél pedig húsz százalék legyen. Az egyenes állami adóból pedig a városok az új adójavaslat törvény erőre emelkedéséig egy százalékban, azután két százalékban részesüljenek. Ez az összeg azzal a két millióval együtt, melyet a kormány a városok segélyezésére már az 1909-iki költségvetésbe beallított, 6 millió korona segélyt biztosít a városoknak. A szóban forgó két millió azonban csak a tisztviselők fizetésrendezésére fordítható. Ezek a kormánykijelentések — úgy gondoljuk — megállapítják az állam részéről várható anyagi segélyezések határvonalait. Ezeket túl az állam a városok segélyezésében el nem megy. Minthogy pedig évi hat millió koronával s az örökösödési és átruházási illetékekkel legfeljebb azt lehet elérni, hogy a városi pótdadók emelése némiképp korlátoztassék, nagyon természetes, hogy az állami segély még nem biztosítja a városok gazdasági fejlődését. Ehez gazdasági adminisztráció szükséges, melyet minden városnak külön kell meghonosítania a saját autonómiaja körében.

Téli gondok.

Ilyen télen megsokasodnak a szegény ember gondjai. A zimankós, a hideg tél a ruhátlanak, a hideg tűzhely boldogtalan tulajdonosának rendkívüli gond. Vajjon hány olvasónk tudja azt és adja Isten, hogy egy se tudja, hogy mi az elviselni a hideget megdermedt végtagokkal, éhesen, nyomorban?

A téli tűzelőfa beszerzése még azoknak is súlyos kérdés, akiknek rendes, mindennapi foglalkozásuk van, hát még azoknak, akik két kézi napszámból élnek és csak akkor van kenyerük, mikor dolgoznak. Télen a földmives embernek nincsen rendszeres munkája s ilyenkor őszszel kell beszereznie a télire való eleséget, tűzelőfát. S hány ember tehetette ezt minden gond nélkül? S hány ember az, aki egyáltalában úgy néz a tél elébe, hogy nincs tűzrevalója?

Szegény embernek ezt a nagy, súlyos gondját emberszerető szívvel látta meg *Dardányi* földmívelésügyi miniszter. Nekünk fölöttébb rokonszenves az a rendelkezés, hogy meghagyja a kincstári erdők tisztjeinek, hogy a kincstári erdőkben visszahagyott hulladékfát ne adják el, hanem ingyen engedjék át a szegény népnek. Hogy visszaélésre alkalom ne adassék, mindenkinek csak annyit adjanak, a mennyit télen tűzrevalónak felhasználhat.

Már évek óta minden esztendőben megismételi a földmívelésügyi miniszter ezt a rendelkezést és egy összeállított kimutatásból tudjuk, hogy tavaly a szegény népnek kiosztott hulladékfa 12000 korona értékű volt.

Tizenkétezer korona! Nem nagy összeg és az állam háztartásában igen kevésnek mondható. Hiszen a kincstári erdőgazdaságok millió számra jövedelmeznek és hogy magyarul mondjuk, ez a tizenkétezer korona ott azokban a számtáblékban meg se kottyán. És mégis mily jelentékeny ez az összeg a szegény nép jóvoltára, nyomorának oszlatására. Gondoljuk meg, hogy ez a hulladékfa, a mely az állami háztartás szempontjából jóformán semmi, — mennyi fagyos tűzhelyet melegített föl s mennyi embernek téli inségét enyhítette. Hány megemberedett ember áldotta az államkormányzat gondozó kezét, a mely a téli inségen meleg szívvel segített.

Ez a hulladékfa jellemző tünete annak a gondos figyelemnek, a melylyel a kormányzat szociális téren a nép helyzetét javítani törekszik, bár nem áll magában, nem is a legnagyobb jelentőségű. Amikor szóvá tesszük, inkább azért van, mert az ezidei tél zordsága figyelmünket felköl-

„Hölgy“ cigarettákról, és rangjához illően csak Princezassal él.

S ha valaki „Hölgy“-el kínálja meg, sunyi mosolygással mondja: köszönöm, már nem élek vele. Nem bírom!

Kigyur az ő hármass pluralis szavazata alapján hármast merit a cigarettákból. Az egyikre rágyújt, a többi kettőt haza viszi, és nagylelkűen a bosnyák katonák karácsonyfájára fogja áldozni.

Kigyur elővesz egy iratcsomót, átadja Mundi-nak, s azt mondja neki: Elhoztam kérlek a . . . körjegyző fegyelmi ügyére vonatkozó iratokat. Mielőtt az iktatóban, az iktató által, az ügyviteli szabályok 1385 ik § a alapján beiktattatnám, kérlek nézd át, szeretném tudni mi az álláspontod, hogy azután objectív — véleményemet egészen függetlenül adhassam be, úgy a mint te parancsolod!

Barátom — felel neki Mundi — most egy ideig várakozni kell; rá nem érek. Nagy munkába vagyok. Felterjesztést csinálók az én barátomhoz Duci grófhhoz, miképen lehetne az egész közigazgatáson egyszerre lendíteni!

Kigyur gondolja magában; ennek én tudom a legegyszerűbb módját. Téged küldjenek Pensionopolisba, engem ültessenek helyedbe, s akkor én egyszerre nagyott lenditek a helyzetet, s pende-

ritek itt olyan darabont világot, hogy Kostyál Miklós és Csillaghy Gyuri barátaim se láttak olyat! Fenhangan azonban így szól: Megvallom, már jó ideje tapasztaltuk többen, hogy valami nehéz dolgot töröd a fejed, mert már talán 2—3 hete, hogy naponként egy egész órát töltötél el az íróasztalodnál — *ébre!* Te Mundi! Tudod én milyen jó embered vagyok. (Mundi magában: a kis hamis!) Adok neked egy jó tanácsot. Vigyázz, ne dolgozzál olyan nagy sajtóhibakkal, mint az októberi alispáni jelentésnél! Mert tudod a közgyűlésen ott vagyunk mi, a kik minden alispánnak helyeslünk, eljenzünk, ha kell műtombolást, ha kell mű — hurrogatást végezzünk, de már ő nagyméltósága gróf Andrássy Gyula belügyminiszter úr előtt ne blamirozd magad, mert az olyan statariáliter fog végezni veled is mint a mi boldogtalan emlékeztető Gyula barátunkkal! Nekünk elmondhatod milyen kuruc legények voltak a te Rákóczy — korabeli őseid, de ő Nagyméltósága gróf Andrássy Gyula úr tudja, hogy Érsekújvár volt Rákóczyinak legnagyobb vára, és a vidéken, így Kétházkiszezen is, azért volt mindenki Kuruc, mert *muszáj* volt, különben Rákóczyinak újvári kurucái ugyancsak elnadragolták volna! Hát csak vigyázz, fontold meg mit írsz. Légy nyugodt, — mondja neki Mundi. A

dolgozatot, — mielőtt felterjeszteném Duci barátomhoz, — átadom Turul Pistának, spēkelje meg néhány bombastikus mondattal, cifrazza fel néhány hazafias frázissal, és ne hagyja ki a mindig jól elsülő pánszláv bombákat! Ha ez meglesz, kimegyek Ivánkára, édes apámhoz édes szülémhez, a penzióba retirált alkotmányhő; vezérhez, a mi láthatatlan fejünkhöz, s az fogja megadni az „imprimatur“ engedélyt. —

Te Kigyur! Mondok én valamit. Én ettől a munkától sokat várok! Tudod ez a Frici gróf, ez tudja, hogy neki a főispánság, csak olyan pünkösdi királyság. Nem törődik velünk, és mi vele. Ma holnap ugyanis összedül ez az egész koalíciós állapot, akkor Frici távozik és én leszek az utódja! Megmutatom én Andrássynak, Kossuthnak, Aehrenthalnak, Bülownak, Bihariának, Roszivalnak, az egész vármegyének és a vármegyei kvartszövet-ségnek, ki a kuruclegény a csárdában!

Kigyur: Méltóságos uram! Ajánlom magam az alispán székbe.

Sziporka.

— János! Miért mondott fel magának a báró úr?
— A minap a báró úr anyósát vittem a vasúthoz és elkéstem a vonatot. . . .

tötte. A földművelési miniszteriumban a kormányzat szellemére vet világot ez a dolog. Céltudatos, tervszerű és arányaiban minden évben nagyobb akció indul arra, hogy a földművelő munkás nép egész télen át keressen és így jobban élhessen.

A kisgazdát viszont minden eszközzel megakarják nyerni annak az eszmének, hogy földjén okszerű gazdálkodást űzzön és ezzel magának több jövedelmet biztosítson. Ezért alakulnak a mintagazdaságok. Az ezer holdra való gyümölcsfaiskolák, méhesek, kertészetek. Ezért lendítik állami erővel az állattenyésztést; ezért rendezik minden télen a sorozatos gazdasági előadásokat; ezért ujtották a szőlőt, javítják a legelőt, szerzetnek új területeket, telepítenek, parcelláznak, talajt javítanak, csatornáznak és a kulturális munkák egész sorát végzik. Százakra megy a háziipari tanítások száma.

A kisgazdák fiait télen összegyűjtik és részükre négyhónapos gyakorlati tanításokat rendeznek. Nem mulik el esztendő, hogy új földművelés-iskola ne állítatnék föl és minden évben új népies mintagazdaság. Milliókra megy az az összeg, a melyet a háziipar útján a mezőgazdasági munkások télen keresnek.

Ilyen a kormányzati szellem és ilyen gondok vezetnek a földművelési minisztert.

Mindezt készséggel, az igazsághoz hiven megirtuk, hogy az emberszeretet nemes példája minél szélesebb körben hasson és áldást árásszon.

Ujdonságok.

Azon t. előfizetőinket a kiknek előfizetése január hó 1-én lejárt, kérjük előfizetésük szives megújítására. A címben történt változásokat kérjük tudatni a kiadóhivatallal, hogy a lapot fennakadás nélkül küldhessük.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” KIADÓHIVATALA.

Sziciliáért.

Az a kegyeletes gondolat, melynek nálunk legelőször az Országos Pázmány Egyesület adott kifejezést, hogy t. i. X. Pius Pápa a délolaszországi szerencsétlenek segélyezésében támogassuk, immár országos mozgalmat keltett. A püspökök egymásután adnak ki ilyen értelmű körleveleket,

Gondolatok.

— Irta: Kecskeméthy Mici. —

Mit ér szeretetn! Semmit! Mert elhalmozhat minket szeretetével az egész világ, de boldogok csak akkor lehetünk, ha mi is tudunk szeretni.

Nem ismerjük, de szeretjük, mélyen igazán; minden gondolatunk az Övé; kísérik lépteit, órák hosszant állunk ablakai előtt. Ő nem veszi észre, nem érzi tekintetünk. Szeretjük őt még kinzobb vágyódással és azt hisszük, szeretetünk örökké élni fog.

És lassan, lassan hamvadni kezd a tűz, észrevesszük, hogy szeretetünk nem mély! Igaz, szépnek találjuk Őt, de szeméből nem olvassuk ki az üdvöt! Majd arra ébredünk, hogy szeretünk őt és többé nem tudjuk szeretni.

Ugyan miért? Hisz nem ismertük; nem vallottuk meg Neki, hogy szeretjük. Nem! És mégsem szeretjük őt többé, mert minden érzelmünk fel van emésztve, mert szemünk összes könnyeit elhullatták, szívünk megvan sebezve, de nem vérzik többé! Mert elhamvadt a tűz. Szeretünk Őt maga sem ébreszthetné fel többé, mert bár ez neki élt, de most már reá nézve örökre meghalt.

melyekben a könyörületes szép eszmét a hivek emberbaráti szeretetébe ajánlják. *Bende Imre* püspök f. é. január hó 15-én kibocsátott körlevelében a következőképp rendelkezik:

„Ismeretes t. papságom és a hivek előtt azon óriási szerencsétlenség, mely Délolaszország Kalabria és Szicília lakóit érte. Számos város és falu romokban hever; ezekre megy azok száma, kik a többször ismétlődött nagymérvű földrengés következtében házuk romjai közt letek halálukat, s a megmaradtak részint kórházakban, mint nyomorékok ápolatnak, részint pedig minden vagyonukat veszve, s éhínségtől űzve segélyért kiáltanak: „Misere-mini mei, misere-mini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me.”

„Ily a világtörténelemben pártját ritkító szerencsétlenség az egész művelt világot mozgásba hozta, s a délolaszországi nyomor enyhítésére mindentűt segélybizottságok alakultak.”

„Ezért elrendelem, hogy f. hó 31-én, vagyis Vízkereszt utáni IV. vasárnapon, egyházmegyéim minden nyilvános templomában Kalabria és Szicília szerencsétlen lakossága részére gyűjtés rendeztessek, s a gyűjtés eredménye t. papságom adományával együtt, jövő február hó 10 ig minden egyes lelkész által közvetlenül egyházmegyei irodámba küldessék. Az így egybegyűlt összegeket Rómába, a Szent-séges Atyának fogom megküldeni, ki azokat első sorban a rombadőlő templomok, iskolák, papnevelők, kórházak és szerzetesházak felépítésére fogja fordítani.”

Lapunkhoz ujabbban valaki Jézus nevében 10k., Biringer Mária 2 kor.-t, özv. Szaitl Arnoldné 2 koronát küldött. Hozzáadva mult számunkban kimutatott 83 korona gyűjtésünkhöz lesz főösszeg 97 korona. — Lapunk továbbra is készséggel átvesz adományokat, melyeket az Alkotmány kiadóhivatala révén az országos gyűjtéshez csatolunk.

Kinevezések. A király, *Szoboda József* nyitrai törvényszéki jegyzőt a baui járásbíró-sághoz albiróvá; a vallás és közoktatásügyi miniszter *Fábián Imre* okleveles tanítót a csacacsadecskai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

Tanári előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Franzen Alajos* szakolczai kir. kath. főgymnasiun rendes tanárt jelenlegi állomáshelyén a VII. fizetési osztályba sorozott rendes tanárrá nevezte ki.

Áthelyezések. *Hajczmann Leó* mív. mérnök a debreczeni üzletvezetőseg területéről az érsekújvári osztálymérnökséghez, *Fialovics Gyula* mérnök Budapestről az érsekújvári fűtőházhoz, *Dedinszky Kamil* forgalmi hivatalnok Nagyszombatból Érsekújvárra, a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kern Bela* csacacsadecskai állami elemi iskolai tanítót a józseffalvi állami elemi iskolához helyezte át.

Eljegyzés. *Vaculik Szilveszter* az osztrák magyar bank nyitrai főokjának tisztviselője eljegyezte *Karner Melitta* kisasszonyt, nehai *Karner Todor* leányát Nagyszombatban. — *Petrovits József* bucsányi tanító jegyet váltott *Löwenstein Erzsébet* karkóczi népiskolai tanítónővel. — *Hj. Feitscher Ernő* eljegyezte *Pfliegler Erzsikét* Miskolczon.

Hymen. *Mérey Béla* dr. szolgabíró és trencséntepliczi fűdőbiztos, kaposmérői *Mérey Ottó* pozsonyi kir. tablai tanácselnök és nehai neje *eberswaldi Siegler Jozefin* fia, folyó hó 16-an d. u. fél 3 órakor tartotta hazassági egybekelését Wienben a lenyél templomban *Siegler O-gá*val, nehai *eberswaldi Siegler Gyula* és neje *Bernatzik Vilma* leányával.

Augusztia főhercegnő köszönete. A József kir. herceg Szanatorium Egyesület halottak napja alkalmából a magyar társadalomhoz, hogy a szegény tudóbetegeknek csak egy virágszálat adjanak, kerő szöveget intézett. A gyűjtésben Nyitra megye is résztvett s ennek elismerésé-képp Augusztia kir. hercegnő a vármegye alispánjához a következő köszönő levelet intézte:

Alispán Úr!

A József kir. herceg Szanatorium Egyesület elnöke jelentést tett nekem arról, hogy a szegénysorsú tudóbetegek javára rendezett országos gyűjtés mily szép sikerrel járt. Indítatva érzem magam, mint a József kir. herceg Szanatorium Egyesület védője, hogy Alispán

úrnak, ki az emberbaráti ügy érdekében a járási főszolgabíró urakhoz és községi előljárókhoz rendeletet intézett: köszönetet mondjak. Kérem tartsa meg a József kir. herceg Szanatorium Egyesületet továbbra is emberbaráti irgalmában. *Augusztia főhercegnő.*

A József kir. herceg Szanatorium Egyesület vármegyék szerint most dolgozza fel a begyűlt adományok gyűjtőveit, melyből vármegyénkre vonatkozó adatait mi is közölni fogjuk. Az egész országból 94,177 korona 58 fillért küldtek be az egyesületnek.

Az esztergomi egyházmegyéből. *Lulicsek Izidor* verebélyi esperes-plebános saját kérelmére, munkásságának elismerésével, a verebélyi esperesi kerület rendes esperesi hivatalától felmentetett s helyébe *Kraffszky József* óhaji plebános neveztetett ki. — *Falath Agoston* galgóczi káplán betegsége miatt három hónapra nyugdíjaztatott s helyébe *Galgóczra id. Takács György* verbói káplán küldetett.

A Katholikus Kör felolvasó esteje. A nyitrai Katholikus Kör f. hó 17 én rendezte a jelen évadban negyedik felolvasó estejét. A program első pontjaként az egyházi zeneegylet énekkara Goll „Uram maradj velünk” c. darabját adta elő mindent megértető művészettel, melyben a darab stílusa gyönyörű összhangba olvadt a lelki átérzés gazdag skálájával. Ezután dr. *Franciscy Lajos* előadása következett, aki Délolaszország s különösen Szicília és Calabria népeleti viszonyait ismertette, szóvá tevén egyúttal az Országos Pázmány Egyesület által kezdeményezett segélyakciót, mely az emberbaráti szeretetet és könyörületet a segélynyújtásnak legszemélyibb körébe, a testi és lelki irgalmas-ság medrébe tereli. Végül a zenekar Gade „Andante con moto” darabját játszotta, hatalmas lendülettel tolmácsolván a zeneköltő legies finomságú melódiáját. — Ma délután 6 órakor *Steiner Gyula* fog felolvasni, az ének- és zenekar pedig újabb kiváló produkciókkal lép fel.

Művészházasság. Érdekes esküvő folyt le e hó 17-én Handlován, ahol *Röttig Ottó* nyomdátulajdonos, a „Soproni Napló” kiadótulajdonosa oltarhoz vezette *Makó Aidát* az országosan ismert drámai hősnőt, aki pályáját elhagyta, hogy felszerelje azt a feleség szerepével. A menyasszony tanuja *Bresztyenszky Kálmán* országgyűlési képviselő, a vőlegény pedig *Scholtz Eduard* bécsi gyáros volt. Különös érdeklődést keltett a polgári esketésnél, hogy *Bresztyenszky* az anyakönyvetelő előtt kijelentette, miszerint az anyakönyvet valósi meggyőződésénél fogva és törvényben biztosított joga alapján alá nem írja. De még inkább meglepő volt, hogy *Scholtz*, aki igen előkelő gyáros Bécsben és aki a magyar viszonyokat igen jól ismeri, ugyanazon hivatkozással mint *Bresztyenszky*, szintén nem írta alá az anyakönyvet. Esküvő után a násznép *Ámon Vilmos* házánaál jött össze, ahonnan rövid pihenés után az ifju pár nászútra ment.

Közgyűlés. A nyitrai ker. szociális egyesület az összes tagok s nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében január 17 én tartotta rendes évi közgyűlését. *Szteszkal József* lelkész megnyitó beszéde után a titkar tett jelentést az egyesület működéséről. Az egyesület kemény harcot vívott a szociáldemokraciával, mely a sajtóban folyton rágalomokkal támadta, a munkások közt pedig a ker. szociális szakszervezeti csoportok szétrobbantására törekedett, de hatástalan. Az egyesület januárban a v. békeltező bizottság tagjainak választásánál teljes győzelmet aratott a szociáldemokraták fölött. Februárban házi iparral foglalkoztatta az építőket, melynél 762 korona munkabért szereztek tél idején. Márciusban a régi ház lebontása s az új helyiségek kibővítése foglalkoztatta az egyesületet, mit a legjobb sikerrel vitt keresztül. Áprilisban győzelmesen vívta ki a cipész szakcsoport munkabérvetelését. Májusban a munkáslakások terének megvalósításához fogott s e célból sorsjegy kibocsátásra engedélyt szerzett. Juniusban a nőtlen munkások számára so iális konyhat szervezett. Juliusban az összes szakcsoportok nagygyűlést tartottak. Augusztusban tökéletesebben rendezte a tűzifa és szenszövetkezetet, mely rakart létesített és a télen 43 waggon fát s 6 waggon szenet árusított el a tagoknak több mint két ezer korona hasznót hozva. Szeptemberben fényes ünnepségek közt felavatta a teljesen kiépített új házat s negy nagy jötevőjének diszképeit helyezte el az egyesület nagytermében. Ugyancsak ez időben az általános választójog érdekében indított mozgalmat. Októberben zenekart szer-

vezett. Novemberben a legényegylet alelnökével együtt vetítőkép szövetkezetet alakított az ismeretterjesztő előadások érdekében. E hó 15-én ünnepelte meg X. Pius pápa áldozópapságának 50 éves jubileumát. Decemberben a szakcsoporthoz új választásai s az évvégi csoportosítást az egyesület elnökségével készítette el az idő. Az egyesület rendes tagjainak száma 261, a partoló tagoké 157. A szervezett szakcsoporthoz száma 5. Az egyesületi ügyek elintézése 14 választmányi öt egyesületi s öt szakcsoporthoz nagygyűlésben, azokon kívül a heti összejövetelekben folyt, melyeket minden öt szakcsoporthoz rendszeresen látogatott. A munkaközvetítés rendszeresen halad. A segélyezés 929 koronát tett ki. A tagok művelődése céljából 46 előadást rendezett az egyesület vallás erkölcsi, szociális, ismeretterjesztő s szórakoztató programmal. Ezeknél dr. Cserenyey István, dr. Franciscy Lajos, dr. Hatala István, Greschner János, Hiba Pál, Kraicsovics István, dr. Mihálovics Ede s a titkár közreműködtek. Ünnepeket mulatsággal összekötve ötöt tartott az egyesület. Az év folyamán súlyos gyász érte az egyesületet, midőn legnagyobb jötevőjét Nemcsék Ferenc kanonokot szolgáltatta magához a Mindenható; kivül két rendes tagot veszített az egyesület. A pénztári jelentés főbb adatai. Adományok 6754 korona köztük Bende Imre megyés püspök úr 1760, Szeszkál József 1500, Hervert Antalné 400, dr. Kaszala János 1000, dr. Kraicsovics István 100, korona adománya. Nemcsék Ferenc adománya s hagyatéka 1300 korona összegben. A partoló tagdíjak 1813 korona, a szakcsoporthoz befizetések 1326 korona, az egyesületi díjak 350 korona, az egyesület támogatáson kívül szerzett jövedelme 2616 korona. Az egyesülettehermentes vagyona 16433 62 korona. Az egyesület új tisztikara: Elnök *Szeszkál József*, alelnök *Juhari Károly*, Főtiszt *Kaszala János* dr. titkár *Risnyovszky János*. Pénztáros *Kraicsovics István* dr. alpenztáros id. *Rusz István*, *Szidiár János*, jegyző *Weber Miklós*, rendező bizottság elnöke ifj. *Rusz István*, a vigalmi bizottság elnöke *Rusz Gusztáv*, könyvtáros *Neugebauer K.*, ellenőrök *Simk Antal*, *Braun György* s *Zsamborsky Károly*, gondnokok *Hiba Pál* s *Marischler József*. A közgyűlés *Kraicsovics István* dr. indítványára özv. *Hervert Antalné*, *Bende Imre* megyés püspök urat, *Szeszkál József* elnököt *Kaszala János* dr.-t az egyesület alapító tagjainak választotta meg. *Cserenyey István* dr. indítványára az összes rendes tagokkal a kath. Népszövetségbe lépett be; dr. *Kaszala János* indítványára a felvidéki neptitkár számára évi kétszáz koronát szavazott meg. A közgyűlés az elnök buzdító szavai után véget ért.

Az államépítészeti hivatal új főnöke. A Kassára áthelyezett *Polinszky Emil* műszaki tanácsos helyébe a nyitrai m. kir. államépítészeti hivatal főnökevé *Králik Adolf* kir. főmérnök neveztetett ki.

Szociális előadás. A nyitrai ker. soc. Egyesület jan. 24 en d. u. 5 órákor vetített képekkel szavalattal s dalokkal egybekötött szociális előadást tart, melyre az érdeklődő t. közönséget tisztelettel meghívja az elnök.

Halalozás. *Boltzár Boldizsár* nyug. kopcsányi plebános f. hó 12-en életének 48 ik, áldozópapságának 25 ik évében Szokolczán az irlalmások kórházában meghalt. — R. i. p.!

Adomány. *Bende Imre* megyés püspök úr a trencsenvármegyei általános tanítótestület segítő-egyesületének 100 koronát volt kegyes adományozni, ezen nagylelkű adományért halás köszönetet mond az elnökség.

Farsangi krónika. A nyitrai kath. legényegyesület folyó hó 24-én, saját házában (Piarista-utca 22 szám alatt) színelőadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 7 órákor. Belepő-díj személyenként 1 kor., családjegyet 2 kor., 50 fillér. Sziure kerül: A három testőr. Bohózat 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc Színelőadás után tánc.

Az érsekújvári gazdaközönség január 24-én Iványi Xilmos vendégházban táncmulatságot rendez. Kezdeté este 6 órákor.

A nagyapolcsányi polgári olvasókör f. évi február hó 1-én a „Korona-szálló” összes helyiségeiben, saját könyvtárának alapja javára jelmezestélyt rendez. Belepti díj személyenként 3 kor., családjegyet 5 kor. Kezdeté este pont 8 órákor. Jelmez nem kötelező.

A németprónai kath. ifjusági egyesület saját házában javára 1909 évi január hó 23. szombatán a városház nagytermében táncmulatsággal egybekötött színi előadást rendezett.

Az érsekújvári első árvavédő asztaltársaság 1909. évi február 6-án (szombaton) az egyesület

javára az „Arany Oroszlán” szálló dísztermében kotilliónnal egybekötött zártkörű polgárbált rendez. Személyjegyet 2 kor., családjegyet 5 korona. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: *Malinszky Rezső*, *Versegly Gyula*, *Ethey Károly* uraknál és este a pénztárnál. Az árvavédő asztaltársaság polgárestélye minden évben a farsang egyik legsikerültebb mulatsága.

A galgóczi önkéntes tűzoltó testület f. évi február hó 1-én az „Arany Szarvas” szálló dísztermében zártkörű táncmulatságot rendez. A tűzoltók mulatsága a farsang legsikerültebb mulatsága szokott lenni, a melyen a fesztelen jövedly honol s a polgárság az úri osztályal egyetértve összeolvadva hódol Carneval hercegnek.

Kaszinói közgyűlés. A nyitrai vármegyei kaszinó 1909. évi jan. 31-én d. u. 5 órákor tartja évi rendes közgyűlését, *Sándor Géza* elnökölte alatt. Ha e közgyűlésen a tagok határozatképes számban meg nem jelennek, úgy a 8 nappal később — tehát 1909. február 8 án d. u. 5 órákor — külön meghívás nélkül összehívó közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül érdemlegesen határoz. A közgyűlés tárgyai: 1. Az elnökség és a választmány évi jelentése. 2. A pénztáros évi jelentése. 3. Az állandó számvizsgáló bizottság által felülvizsgált számadás és a felmentvény tárgyában való határozás. 4. A költségvetés megállapítása. 5. Tiszteletbeli elnök és a tisztikar választása. 6. A választmány megalakítása. 7. 3 tagú állandó számvizsgáló bizottság kiküldése. 8. Az alapszabályok esetleges módosítása. 9. A választmány által előterjesztett ügyek tárgyalása. 10. A tagok esetleges indítványai.

Jutalom átadás. Megemlékeztünk arról, hogy a kereskedelmi miniszter *Steinitz Mór* nyitrai kárpitós segédnek 40 éven át folytatott szorgalmas munkájának elismerésül díszoklevelet és 100 korona állami jutalmat adományozott. A jutalmat a kitüntetett segédnek f. hó 17-en adta át *Faschler Ferenc* polgármester lelkesítő beszéd kíséretében. Az ünnepi ténynél jelen voltak: *Kramm Antal* kerületi iparfelügyelő, *Markovics Sándor* v. tanácsnok, *Morton József* ker. és iparkamarai tag, *Gyürky Ferenc* iparhatósági biztos, *Unzeitk József* ipartestületi elnök és az ipartestület számos tagja.

Gazdasági ülés. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület igazgató-val szűknyája folyó év január hó 27-en szerdán d. u. 2 órákor Nyitrán, az egyesület helyiségében (*Toth Vilmos*-u. 20. sz. 1. em.) ülést tart, melynek tárgysorozatából kiemeljük: 1. Az O. M. G. E. ügyis mint a G. E. O. Sz. által Nyitrán az intelligens gazdák részére a magyaróvári gazdasági akadémia tanári kerének közreműködésével rendezendő gazdasági előadások ügye. 2. A privigei járas mezőgazdasági bizottságának javaslata a vármegyei állattenyésztési szabályrendelet módosítása tárgyában. 3. Intézkedés az 1909. évi sörárvavásár ügyében. 4. Javaslata a segéditkari állás ideiglenes betöltése tárgyában. 5. A G. E. O. Sz. javaslata a gazdasági egyesületi és szövetkezeti tisztviselők nyugdíj ügyének országos rendezése tárgyában. 6. Az év telen megtartandó háziipari tanfolyamok ügyében tett intézkedések.

Téli kurzus altisztek számára. *Schultheisz Euil* ezredes, a nyitrai honvéd gyalogezred parancsnoka, évek óta buzgólkodik azon, hogy ezredének altiszteit a katonai kiképzésen kívül egyéb hasznos ismeretek birtokába jussanak. Az ezidei téli kurzuson előadások tartására a nyitrai kath. főgimnázium tanárai közül többen vállalkoztak. Előadásokat fognak tartani *Roch Gyula* a vulkanokról, dr. *Biringer Ferenc* az alkoholról, *Konrád Ferenc* az ember származásáról és Svédországról, dr. *Kopp Tibor* a Rajnáról, dr. *Benes István* a Szentföldről és Spanyolországról, *Lászka Gyula* a föld nevezetességeiről. Az előadásokat vetített képek fogják kísélni.

Katholikus Népszövetségi mozgalom. Nyitraegerszegén f. hó 6. és 10-én nagy-szerűen sikerült kath. népszövetségi agitacionális napok és gyűlések tartottak. A szövetség impozáns megalakulást már előre biztosítottak *Vida János* plebános azon alapos oktató, fejtegető és lelkesítő beszédei, melyeket megelőző alkalmakkor a templomban is tartott a kath. öntudat felébresztésének és a katolikusok összetartásának valamint a katolikusoknak a közéletben való érvényesülésének szükségességéről. Mint hogy előre látható volt, hogy az alakuló gyűlésen igen nagy lesz az érdeklődés és a résztvevés, azért f. hó 6-án az újskola nagytermében külön a férfiak,

10-én pedig külön a nők részére tartott az agitacionális nap. *Vida János* plebános, *Somos Péter* tanító és *Hrossó József* községi bíró beszédei után az összes jelenlevők mind bejelentették belépésüket. Helyi igazgatóvá *Vida János* aligazgatóvá *Hrossó Nándor* birtokos, szövetségi helyi titkárrá pedig *Somos Péter* választott meg. A község hét csoportra osztatván, külön 7 férfi és 7 nő csoportvezetőt is választottak. Eddig 270-en iratkoztak be, de a csoportvezetők még mindég toboznak a községekben.

Aradócson január 10-én volt az alakuló gyűlés, melyen 161 tag iratkozott be a Népszövetségbe.

A székesfehérvári honvédtiszt csíny egyik tettesét *Táby Kálmán* honvédtiszt kardjával fejbe sújtotta és a kit e miatt feljebbvalója Székesfehérvárról Kézdivásárhelyre helyezte át, városunkban sokan ismerik, a mennyiben a nevezett tiszt, *Táby Mihály* nyitrai honvédszázadosnak a fia. A megtévedt fiatal tiszt nagyon könnyen rangjának az elvesztésével fog bűnhődni könnyelmű tetteért. Hiába, a katona virtusának nem az a rendeltetése, hogy azt védtelen emberek koponyáján próbálja ki.

Villamvilágítás felé. A nagyapolcsányi villamvilágítás ügye egy lépéssel ismét előbbre jutott, mert január 20-án ejtették meg a hivatalos közigazgatási bejárat. Ez alkalommal a vármegye részéről jelen volt *Kis mérnök*, *Boros jegyző*, a járási hatóság és vagy 6 mérnök. Májusban már a villamosmű átadható lesz rendeltetésének.

Esküdtbírószág a nyitrai kir. törvényszéknél. Rendes esküdték: *Rapcza Imre* Nyitra, *Zsák József* Nyitrazsámbokré, *Zsombok-rezky Antal* Nyitra, *Rajcsányi Vilmos* Nyitrazsámbokré, *Ragan Ernő* Nyitra, *Docskál Lajos* Tavarnok, *Duboviczky Imre* Nyitra, *Dombay Hugó* Nyitra, *Dillhöff Ferenc* Ágoston Üzbég, *Dr. Denes Zsigmond* Nagyapolcsány, *Dr. Zoltán Armin* Nyitra, *Kirchner Peter* Nyitra, *Klein Mátyás* Nyitra, *Dr. Kenedi Kornél* Szeicz, *Kipke Sándor* Nyitra, *Kecskeméthy Béla* Lakács, *Degay Gyula* Szokolca, *Barány Samu* Sarlóka-sza, *Zhorella Károly* Nagyapolcsány, *Prenoszil Ödön* Úrmény, *Radimeczky Pál* Nyitra, *Dr. Simkó Milos* Galgóc, *Schurmann Gyula* Nyitra, *Racs-kovics Pál* Nyitra, *Patz Keresztély* Nyitra, *Dr. Polányi József* Galgóc, *Plevkó György* Galgóc, *Kramer Mór* Nyitra, *Kubinyi Endre* Nyitra, *Kuhacz Imre* Érsekújvár. **Hellyettes esküdték:** *Grünfeld Náthán*, *Felsner Jónás*, *Borsiczky Rezső*, *Gúth Izidor*, *Csernyák József*, *Frischer Lipót*, *Dr. Jelinek Miksa*, *Kozák István*, *Kubinyi János*, *Lotter Károly* mind Nyitráról.

Fráter - dalestély Trencsenben. Február hó 20-án tartja Trencsenben egyetlen hangversenyét az ország legnépszerűbb nótaszerzője, a volt huszárkapitány, *Fráter Lóránd*, a ki dalművészetével az egész országot meghódította. Az estélyen *Tarnay Alajos*, az országos zeneakadémia tanára, nagyhirű zongoraművész is közreműködik.

Összekötő vasutvonal Komárom és Bars vármegye között. A hidügyi vezetőségek régi törekvése az, hogy Komárom és Bars vármegyei vasuti vonallal köthessenek össze. Most ez a terv ki kezd bontakozni a tervezgetés ködéből. A vasutvonal Komáromból kiindulva a fővonalat *Udvardnál* szelne át és *Fajkúrt* és *Csata* között *Kis* és *Nagymálas* érintésével *Nagy-Sallónál* csatlakoznak a csata--lévai vonalhoz. Ez az irány a legrövidebb. Az érdekltség egy része azonban *Fajkúrt*, *Baracska*, *Alsó-Pél*, *Endrőd*, *Bajka* érintésével óhajtáná vezetni; ez esetben *Alsó-Váradnál* csatlakoznak a csata--lévai vonalhoz. Ezt az utóbbi irányt az teszi indokolttá, hogy Bars vármegye nagyobb területén futna keresztül. A vasutvonal mintegy 3 millió korona költséggel kiépíthető, melynek nagyobb részét Komárom vármegye fedezné, úgy hogy Bars vármegyétől és a barsi érdekeltségtől csak 180,000 korona hozzájárulást várnak.

Ünnepély. A vágkohányi róm. kath. népiskolában e hó 10-én alkalmi szavalatok és énekből álló igen sikeres ünnepélyt adtak elő a növendékek, az iskola helyisége megtelt sok érdeklődő tanúbaráttal és szülővel. Öröm volt hallani a tanulók szép, precíz magyar kiejtését. Nem egy szülőnek az örömkönyve elárulta a meghatótságot, mikor gyermeke szavalt. Elérzékenyült majdnem az egész jelenlevő közönség, a mikor a szavalatok és a szabatosan előadott ének befejeztével következett a szegény iskolás növendékek

között a környékbeli értelmiségnek bőkezű adományából vett ruhakelme szétosztása. Adakoztak a következők: N. N. 80 kor., Szalavszky Gyuláné, Szalavszky Gyula, gróf Sizzo-Noris 10-10 kor., Szilvay Károlyné, dr. Mitterzky Géza 5-5 kor., özv. Osztrólczyk Gézáé 4 kor., Kovács Lajos, Nedeczky Rafaella, Círfusz Józsefné 3-3 kor., Bartakovics Mihályné, Varnai Antalné 2-2 kor., Sradler József, Gansler Mór, Blay György, Fajt Ignác 1-1 koronával.

Népmissió. Frivaldnádon f. hó 6-14-ig Sevcsik Ferenc, Riha József és Grigely József redemptorista atyák vezetése mellett népmissió tartott. A hívek páratlan buzgalommal és meghatározhatatlanul vettek részt a szt. beszédeken és az oktatásokban. A szentségekre 1100-an járultak. Emlékeztetés marad a missziós kereszt alatt vezetett körmenet, melyben körülbelül 2000 ember vett részt.

Hatósági mézarszék Érsekvárárt. A húsmizériák Érsekvárárt épp annyi bajt okoznak a város közönségének, mint bárhol másutt, a hol a mézarszéknek egészséges konkurrenciát nem csinálnak. A városi tanács ennélfogva a képviselőtestület határozatából kifolyólag úgy intézkedett, hogy a hatósági mézarszékét még e hónapban felállítja. Az intézkedések ebben az irányban már meg is történtek.

Választási epilógus. Molière mesteri tollára volna szükség, hogy a már említett nagytapolcsányi községi képviselőtestületi választás végakordját híven megörökítsük. Felebbezés adtak be tudniillik ezen választás ellen bizonyos naiv lelkek, de egyidejűleg gondoskodtak arról is, hogy a valódi szinzigazságot tótágásra állítsák, s a nyomtatott betű hatalmát céljaik szerint irányíthassák. A felebbezés sorsa a nagytapolcsányi igazoló-választmány 20 án tartott ülésén dőlt el. Ekkor hallgattatott ki az egyedüli felebbező Liska János nagytapolcsányi lakos a választás ellen beadott felebbezés tartalmát illetőleg. A jámbor csizmadia-politikus elkepedve hallgatta, hogy mivel vádolják őt. Azt se tudta szegény, hogy ő felebbezést irt alá, csak annyit tudott, hogy valami kérvényt hoztak eléje aláírás végett, amit meg is tett, de bizony a tartalmát nem ismerte, mert azt, hogy mit akarnak a papíron leírt dolgok csak elérni, neki senki meg nem magyarázta és csak az igazoló-választmánytól tudta meg, hogy mit irt alá. Majd kijelentette a felebbezést aláíró Liska János, hogyha ő tudta volna, hogy mit akarnak vele aláírni: nem irta volna alá. Tiltakozott az ellen, hogy az ő neve alatt szerepeljen ez a felebbezés, azt visszavonja, mert ő a felebbezésben foglaltakért — miután a tartalomra nézve félrevezettetett — a felelősséget nem vállalja. Az igazoló-választmány az egyedüli felebbező visszavonulása következtében az eljárást beszüntette és a megválasztottakat állásaikban megerősítette. Ilyen a nyughatatlan vérű emberek szereplési viselkedése, melylyel csak háborúságot, perpatvart okoznak, de veszélyeztetik egyzsermind a nagyközönség érdekeit is. Már az utcán történt ugyan az a szent fogadás, amit Liska János tett, de érdemes a felemlítésre, hogy ő hozzá már jöhetnek meg egyszer „kérvény“-t aláírni, majd fűgét mutat.

Lovak, kocsis nélkül. A gondatlanság szomorú áldozata, egy alig 3 éves kis gyermek fekszik a nagytapolcsányi központi kórház betegágyán. Az ártatlan apróság jobb lába összetörve s ennek okozója Kugazeje János vétkes és büntetése fölött kesereg. Tökésujfalu utcáján érte a szerencsétlenség, a kis 3 éves Jakubik Istvánt, amint az úton mendegélt kicsi lábaival s bár látta közelgő száguldozásban a kocsis nélküli lovakat, de kitérni nem tudott s a lovak patái alá került, honnan összeroncolt lábba került ki. A kocsis ellen bűnvádi eljárást indítottak.

A zálogház vendége. A rendőrség a napokban előállította Halesinecz Vince gerencséri napszámot, a miért a Kohn-féle helybeli zálogházban néhány elzalogosított tárgyat elemelt. A lopott holmik visszakérültek a tulajdonos birtokába.

Hűtlen tanoncok. Braunsteiner Mihály nyitrai kereskedő feljelentése folytán a rendőrség nyomozást tartott a feljelentő két tanoncának lakásán, mivel a tulajdonosban hosszabb idő óta lopási gyanút keltek. A megejtett házkutatás meglepő eredménnyel végződött. Kézpénzt, nagymennyiségű arút és egyéb értékes holmikat találtak, melyek birtokára vonatkozólag a tanoncok azzal a beismeréssel éltek, hogy velők főnöküket károsították meg. A kereskedő tetemes kára ilyként megtérült.

Kórház-bővítés. A nyitrai vármegyei központi kórház a belügyminiszter hozzájárulása folytán egy főorvos vezetésével szembeteg-osztályi fog kibővített.

Hajtóvadászat Negyeden. Kubicza Terencius negyedi plebános e hónap 11-én hajtóvadászatot rendezett. Terítékre került 640 darab nyúl és db. tuzok. A vadászatban részt vettek: Ajtics-Horváth Dezső, dr. Teszelszky József orsz. képviselő, Bereghy Endre, Kapallai István, Jerney János, Lipszik Tamás urad. tisztartó és mások.

Közbiztonság Nyitrán. A Nyitrai rendőrség jelentése szerint f. hó 18-án este, amikor néhány helybeli uriember a vasútállomásról a városba igyekezett, a Törökpu-téren több suhanc megtámadta a békés társaságot s csak a rendőrség azonnali közbelépése vette elejét a támadás sikertelenségének. Két támadó másnapra a város házában elővezettetett, de kihallgatás után szabadon bocsátották mind a kettőt.

Vesztett tárgyak. Verő Zsigmond föld-birtokos nyitrai lakos jelentést tett a városi rendőrségnek, hogy neje a napokban két darab igen értékes, arany brostút elvesztett. A becsületes megtalálók eddig sem a város házában sem a zálogházakban nem jelentkeztek.

Cselédlányok botránya. Mult vasárnap, az esti cseléd-baka-kocsiskorzó alkalmával, nagy botrányt rögtönözött a Tóth Vilmos utcában két cselédlány háborúsága. Bizonyos Kecskés Erzsébet 17 éves leány haragos ellenfelén akkép vette a boszuját kitőteni, hogy egy cserépfazekat vágott Bresztovszky Róza arcába, épen akkor amidőn az kedvesével — patrio more — végig-sétált a tömött járdán. A sértett arcának vérrel borításán, a zürzavar okozta riadalmon és a sétáló tömeg hahotáján kívül nagyobb baj nem történt.

Elővezetés a rendőrségen. A mult heti számunkban megemlített és Schiller szállótulajdonos karára elkövetett lopásokkal kapcsolatban e hó 18-án előállították a rendőrségen Petrusa Mitzusik Anna körtvélyesi születésű nyitrai lakosnőt, gyanúsítván őt a kérdéses lopási vétségek elkövetésével. Kihallgatása után házkutatást tartották lakásán, de mivel a gyanút megerősítő bűnjelre nem akadtak, szabadon bocsátották.

Hivatásos fogházlakó. Mind gyakorabban előtérbe kerül az a jól indokolt óhaj, hogy Dánia s legutóbb Anglia példáját követve a becületelenség polgárság adófiléireiből elősködő léha csirkefogó, tolvaj népség számára hozzak be ná lunk is a botbűntetést, mert a naplopók számára túlzásba vitt humanus gondolkodás alkotta fogházbüntetés kellemes telest jelent legtöbbször, amit igazol az alább megírt eset is. Adamecz János kisdovoráni születésű csavargó többször volt már büntetve s ilyen alkalmak arra a meggyőződésre vezettek, hogy munka nélkül, mások filléreire beszerzett jó, egészséges ételek mellett nem is rossz a fogházi élet — különösen így télviz idején. Visszavágyódott. Sorsa Nagytapolcsányba vezette s itt, miután hó vágyának kivitelére megfelelő működési teret talált, e hó 19-én munkába fogott. Az est sötét leple alatt bemászott 2 méter magas kerítésen a Schwarz Jakab és fia nagytapolcsányi lakos udvarára, majd az istállóba ment, honnét egy teljes felszerelésű lószerszámot lopott el. Úgy látszik keveselte zsákmányát, illetve az ezen cselekményeért várható fogházi tartózkodást, mert még ugyanazon éjjel behatolt Linkenberg Izidor udvarába is, ott a lüdketrec lakóját letörve 2 db. libával terhelte meg magát. Mint aki jól végezte a dolgát, zsákmányával egy a szabadban levő szalmakazalba tért nyugalomra. Nem pihenhetett azonban sokáig babérjain, mert a határos-dz rajta ütött s fülön csipte. Most már a bíróságnál várja a kiszabandó büntetést, a mi az ő szempontjából csak előnyös, mert biztos téli szállást nyújt.

Párutcai csendélet. Mult heti szerdán este egy közismert párutcai csavargó Bliszka András párutcai napszámot állítólag kártyanyereségiől származó differenciák miatt az Üregi-uton késsel egy oldalba szúrta, hogy az menten összesett. Segítségére siető társai valahogyan bekötötték sebéit addig is, míg orvosi segélyben részesült.

Hirdetések a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyvkereskedésében, a hol a lapra is elő lehet fizetni.

Színház.

A modern Sámson dühös lesz. Ez szép dolog. Megrázza a börtözület oszlopait. Ez kolosszális. A beálló krach könyörtelenül pusztít. Ez természetes. S mindez csak azért történik, hogy Henri Bernstein szombaton előadott drámája krizi-hez jusson. Az indítóok irodalmi, sőt talán művészeti, az okozat ötlet. Még pedig szenzációs ötlet. Ilyent nem terem a mogyorófa. Vastag valami jut dülőre a kifejtésben katasztrófa gyanánt, mert így tanulta ezt Bernstein gyermekkorában. Ötlet a javából és semmi egyéb. Legkevésbé eszme. Ilyenformán a dráma is megfelel a hatásvadászat publikumának.

A színészeink által végzett munka gondos, alapos készülésre vall. Ez a körülmény biztosította a sikert és hatást. A szerepelt erői tehetségei ezuttal elismerésre méltóan érvényesültek. Szabó Ferenc teljes mértékben ragyogtatta jeles képességét. Finom vonásokkal, karakterisztikus átérzéssel rajzolta az író által balkézrel körvonalozott főhőst. Ebben a világításban láttuk nejét, Hervai Erzsit is, azon előnyvel még, hogy műveszi izlése erőteljesen túlszarnyalta a szerző érthetetlen jellemfestését. Jelentősebb szerep jött fentiekén kívül Tolnai Juliska, Stoll Béla és Málí Gerőnek, ugyancsak tökéletes színészi munkával. Szalai Rózi gyöngéd mérséklete jól eső benyomást gyakorolt az örült koafuzióban. Minden törekvése, jóakaró igyekezete ellenére mögötte maradt a társzereplőknek Kelemen Pál alakítása. A finom, műveszi izlés, melyet leptonnyomon fitogtatott, nem tudta feledtetni drámai-alakját, viseletét, magatartását. E téren még kiforratlan, egyébként elismert tehetsége, csak mélyebben járó átgondoltsággal nyomhatja el a külszin túlyomó érvényesülését. S ez megnyugtató tény.

Amilyen kijogástalan, sőt határozottan elsőrangú volt a „Sámson“ színrehozatala, olyan sikertelenség jellemezte *A fuzsitus kisasszony* hétfői bemutatóját. A darab tartalmi értektelenségével egy fokon állott a szini reprodukció tökéletlen volta. Mindazonáltal figyelemre méltó vonás is akadt egyik-másik szereplő játékában. Pazi Margit, mint másutt, ugy ezen sületlen és izetlen darabban is otthonos volt, s ugyanezt elmondhatjuk Nagy Rátkai, Szentes és Stoll buzgó iparkodásáról. Bátrányára vált az előadás összhangjának néhány tapasztalatlan erő szerepeltetése fontos helyeken. Fenyvesi Olga ez alkalommal is csak egy irányban tűnt ki: bámulatos hűséggel adta — önmagát.

Szép számú közönség gyűlt össze csütörtökön a nézőtérre, mintha szenzáció készült volna, szenzáció abból a fajtaból, mely a kétes létű rétegekbe erőt, bátorságot tud önteni, valótlán dolgoknak meg hazugabb propagálásával. Pedig az édes bús, poetikus érzésű „Mary Ann“ nem ebből a légkörből szedi meséje motívumait, nem a Bernstein-féle igaztalan látszatok szövik meséje esekelményét. Egész világa, eszméinek valódisága elragad ama útirányba, melyen eljuthatni az élet realizmusának biztos ösvényere. Egyszerűségében igaz, szerénységében lebilincselő. — Az előadás képe nem állott összhangban a darab értékével. Nyomott hangulat vett erőt színészeink fellépésén, s csak a két főszerep került avatott kezekbe. Garai Ilus kedvességének egész erejét belevitte játékába s eredeti, kellemes naivságával elismerésre méltó művészettel interpretálta a címszerepet. Osztozott vele a sikerben és a közönség tetszésében Kelemen Pál, ki kétségkívül most halad a magasabb fejlődés útján — a tiszta drámai művészetben. H.

Házmesteri állást,

mely kiszolgálással van összekötve kaphat alkalmas egyén.

Bővebbet Palugyay-u. (Felsőváros) 14. sz.

12. 1-2.

Intelligens családnál hölgyek és úri emberek jó házi kosztot kaphatnak.

— Cim a kiadóhivatalban. —

17. 1-1.

Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság.

Meghívó.

Van szerencsénk a „Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság” t. részvényeseit a **fo-lyó évi február hó 7-én délelőtt 10¹/₂ órákor** az intézet helyiségében tartandó

XXVI-ik
rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság-nak a mérleg előterjesztésével kapcsolatos évi jelentése és a tiszta nyereség hovatárolása iránti határozat hozatal.
2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
3. Szavazatszedő és jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.
4. Négy igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.
5. Három felügyelő-bizottsági tag megválasztása egy évre.

Nyitra, 1909. évi január hó 20-án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

16. §. A szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal, az intézet pénztáránál elismervény mellett letéssenek, mely elismervény a közgyűlésre való megjelenésre jogosít.

Egy részvény birtoklása a közgyűlésen jogot ad egy szavazatra, azonban senki sem gyakorolhat 10 szavazatnál többet, sem saját nevében, sem mint meghatalmazott.

20. 1-2

NYITRAI KERESKEDELMI ÉS HITELINTÉZET.

Meghívó.

A t. c. részvényesek folyó évi február hó 7-én délelőtt 10 órákor az intézeti helyiségben megtartandó

XXXVI. évi

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívhatnak.

Napirend:

1. Igazgatósági jelentés az 1908. üzletéről.
2. A zárszámadás előterjesztése és erre vonatkozólag a felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség felosztásának és kifizetésének elhatározása.

4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Az igazgató tanács kiegészítése.
6. Egy felügyelő-bizottsági póttag megválasztása.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg és jelentés a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében a részvényesek által átvehető.

Nyitra, 1909. január 24-én.

Alapszabályok 26. §. Minden részvényes, kinak részvénye két hóval a közgyűlés előtt a részvénykönyvben saját nevére volt írva, minden részvény után egy szavazattal bír, mindazáltal azon megszorítással, hogy saját nevében és mint meghatalmazott is, tehát mindkét címen együtt véve 10 szavazatnál többet senki sem bírhat. Azon részvény, mely után szavazat gyakorolhatni kívánatik, legkésőbb a közgyűlés előtti napon a még le nem járt szelvényekkel együtt az intézetnél térítvényre, melyen a név, a részvények és szavazatok száma igazoltatik, letéteményezendő. 19. 1-1

Több kiállításon ezüst éremmel és díjjal kitüntetve.

JUHARI KÁROLY
TEPLOMFESTŐ
ÉS OLTÁRÉPÍTŐ
NYITRA, KÁPTALAN-U. 17.

Elismert kiváló szakerő templomfestés és oltárépítészet terén, a mit a közel multban is sikerrel bevégzett számtalan és alább felsorolt munkát bizonyít.

Legújabb a következő munkálatok fejezték be:

Szokolczi sz. ferencendi templom festése és összes oltárok megújítása, a főoltárra új tabernaculum.

Szokolczi főtemplom stülserü kijavítása és oltárok tisztítása.

Szokolczi Stübor-féle alapítványi kápolna új festése.

Czifferi templom új festése.

Nagybélcezi romanizált templom új festése, (mely a környék legszebb temploma).

Vágszilási templom új festése.

Zsolti templom új festése és az összes oltárok aranyozása.

Bélaházi templom új festése.

Gerenceséri alapítványi iskola kápolnájának új festése és egy új oltár építése. 9. 2-12.

Salgói oltár megújítása.

Gesztói oltár megújítása.

Pozsonyi és zsolnai sz. ferencendi templomok részére egy-egy új tabernaculum építése.

Különösen ajánlom a Főtiszt. Clérus n. becsült figyelmébe az én általam szerkesztett, az egyházi Liturgia szabványainak megfelelő „tabernaculumot”, a mi bármely régi forgó tartókon is jól alkalmazható.

VAJDA J. NAGY BUTORRAKTÁRA
KÁRPITOS ÉS DISZITÓ
NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM ALATT.

Eredeti olajfestmények jutányosan kaphatók.

Van szerencsém a t. butorvásárló közönséget értesíteni, hogy rak-táromat, egy ujonnan épült emeletes szárnnyal kibővítettem, miáltal oly nagy választékkal rendelkezem, mint bármely fővárosi kereskedő.

Kizárólag száraz anyagból és kitűnő iparosok által készített fabutoraim, amelyek csak a **legsolidabb** kivitelben készülnek, mindennemű stýben és színben a **legjutányosabb** árban kaphatók. — Kárpított butorokban a **legújabb** angol, valamint eredeti magyar újdonságokat hozom.

Tisztelt vevőimemet cégem jó hírnevére bátran hivatkozva a legjobb és legmegbízhatóbb kiszolgálással biztosítom.

VAJDA J. butorkereskedő
kárpitos és diszitó
NYITRA, PÁRUTCA 22. SZÁM.

22. 12.

Házvezetőnek

ajánlkozik plébániára vagy világi úri házhoz özvegy úri nő, aki a falusi gazdálkodást érti, úri házaknál alkalmazva volt. — Cim: **özvegy Sumichraszt Gyuláné** Nagytapolcsány, Huszár u. 234. 18. 1-1

Meghívás.

A Nyitrai Népbank
mint részvénytársaság

1909. évi január 31-én d. e. 11 órákor

Városház-tér 3. sz. saját székházában

XL-ik

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívhatnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
5. Az igazgatóság indítványai.
6. A 31. §. értelmében netán benyújtott indítványok tárgyalása.
7. A szavazatszedő és a jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kijelölése.
8. Négy igazgatósági tag, három rendes felügyelő-bizottsági tag és két felügyelő-bizottsági póttag megválasztása.

Figyelmeztetés! A mérleg és a felügyelő-bizottság jelentése az intézet helyiségében a jogosultak által megtekinthető.

8. 2-2.

Az igazgatóság.

A Nyitrai Népbank, mint részvénytársaság zárszámadása az 1908. évről.

Mérleg-számla.

Vagyon.

	kor.	fill.
Pénzkészlet	43568	90
Váltók:		
1696 drb. tárcaváltó	840702	23
65 „ nyílt hitelű váltó	252903	—
Jelzálogkölesönök 810 kötvény	1471426	18
Értékpapírelőleg 146 drb.	43399	40
Előlegek	1684	30
Értékpapírok	110611	46
Adóok folyó számlán	228789	41
Leltár	569	70
Ingatlanok: 176/3. számú székház	53000	—
„ 462/8. „ bérház	3251	54
Hátralékos kamatok	7658	05
	3057664	17

Teher

Részvénytőke 1000 drb.	200000	—
Tartalékalap	102471	11
Betétek 1313 drb. könyvecskére	2617247	51
Visszleszámítás 35 drb. váltó	50345	—
Hitelezők folyó számlán	13733	30
Fel nem vett osztalékok	640	—
Átmeneti számla	21239	69
10 % betétkamatadó	5038	49
Tiszta nyereség	46949	07
	3057664	17

Paschek Viktor,
pénztárnok.

Rasskó Timót,
vezérigazgató.

Guttvill Adolf,
főkönyvelő.

Nyereség- és veszteség-számla.

Kiadás.

	kor.	fill.
Kamatok:		
Betétek és folyó számlák után	K. 103823.85	—
Visszleszámítás után	3452.62	—
Törlesztéses kölcsön után	910.34	108186
Adók és illetékek:		
Intézeti adók	K. 7003.39	—
Ingatlanok adója	2093.47	—
10 % betétkamatadó	10284.55	19485
		41

Mielőtt
személy-, jelző- v. építési
KÖLCSÖN
íránt intézkednék,
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lónyai-utca 7.
Telefon-Intorban
46-31.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitra, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufukát, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyiszintén tyukszemvágást jutányos áron. 92. 33-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Ugyanott egy fiú tanoncnak felvétetik.

Szolid és pontos kiszolgálás!

**Szőlőoltvány, amerikai és hazai vessző-
eladási hirdetés.**

A nagyméltóságú Földművelésügyi Miniszterium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fás és zöldoltványok ugyiszintén **hazai sima és gyökeres vesszők** kerülnek nálunk ezen évben nagymenny- 141. 15-26. nyiségben eladásra.**Badacsonyvidéki Szőlő-
telep kezelősége**

Tapolca (a Balaton mellett).

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.
2. 4-52.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét,** melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Hímző-munkákra kiválóan alkalmas**Pfaff-varrógépeit**

163. 7-10.

ajánlja **SZLÁVIK KONSTANTIN**
Nyitra, Plébánia-utca 4. szám.A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — **acél alkatrészekből** állanak az utolsó esavarrig.Erős anyagok feldolgozására, mint **ipari gépek** első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok.**Javításokat
elfogadok.**
Árjegyzék ingyen.Kiváló tisztelettel
Szlávik Konstantin,
mechanikus, optikus.**SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG**

NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 36-52.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-**gépek** árusítatnak.

Ezen jelzésen ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-**gépek** árusítatnak.

Óvjuk ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánltatnak. Miután mi gépünket soh’sem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!**Delice**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

1. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.